

Malchau: Det Spørgsmaal, der nu paa ny er rejst ved Forespørgselen fra det ærede Medlem Hr. Steincke til Justitsministeren, blev ogsaa fremdraget og drøftet i Maj—Juni 1946, da vi behandlede Lovforslaget om Ændring i Straffelovtillægget af 1. Juni 1945, dels her i Salen, dels i Udvalget. Den højttærede Justitsminister gik da ind for, at Paarørende af Personer, der var likvideret for Stikkeri, bør have Adgang til at faa Sagen undersøgt. Det var ikke Meningen — saaledes som det ogsaa er omtalt i Dag —, at de paagældende, der havde udført denne Likvidering, skulde tiltales eller straffes herfor, eller at deres Navne skulde frem, dog bortset naturligvis fra visse Tilfælde, hvor der paa Grund af privat Fjendskab eller af andre Aarsager var sket dette, at vedkommende uberettiget var angivet som Stikker; i saa Fald er det naturligvis givet, at den paagældende paa almindelig Maade skal drages til Ansvar derfor. Det var altsaa Hensigten først og fremmest at søge at rense vedkommendes Eftermæle, og da jeg havde den Opfattelse, at Forhandlingerne herom sidste Sommer førte til, at der i saa Henseende blev truffet en for alle Parter acceptabel Ordning, kunde jeg tiltræde denne Ordning.

Jeg vil gerne, foranlediget af den Debat, der er ført her i Dag, gøre nogle faa almindelige Bemærkninger Sagen vedrørende.

De særlige Forhold, vi levede under, og som vi var henvist til at leve under i Besættelsestiden, maa naturligvis tages i Betragtning ved Bedømmelsen af alt det, der skete, de Problemer, der optog Sindene, og den Indstilling, man havde i disse Aar, som nu for saa mange Menneskers Vedkommende synes at ligge saa langt tilbage, at man daarligt nok kan huske, hvad vi dengang i de onde Aar var ude for.

Jeg skal minde om Begivenhederne den 29. August 1943 og den 19. September 1944. Det, der skete her, var kun en naturlig Følge, et Resultat af hele den Udvikling, der fandt Sted herhjemme efter Besættelsen den 9. April 1940. Vi havde vel aldrig tænkt os, at det nogen Sinde skulde blive nødvendigt at bruge saadanne Metoder eller at anvende saadanne Midler, som Modstanden mod Fjenden og det illegale Arbejde nu engang krævede, men vi havde sikkert heller aldrig forestillet os, at vi skulde komme ud for en saadan Behandling fra Besættelsesmagtens Side, som Tilfældet blev, eller at Landsmænd i den Grad skulde blive Forrædere over for andre Landsmænd og imod deres eget Land.

Ingen vil vist bestride Nødvendigheden eller Berettigelsen af under saadanne Forhold at uskadeliggøre de Personer, altsaa

desværre ofte saakaldte „danske“ Landsmænd, der var gaaet i Besættelsesmagtens, det vil sige i Fjendens Tjeneste, bl. a. som Stikkere, og hvis Virksomhed derved blev en dødelig Fare for os alle, og da særlig for dem af vore Landsmænd, der modigt og uden Hensyn til egen Risiko havde taget Kampen op mod Fjenden ved deres Arbejde inden for Modstandsbevægelsen. Ingen kan have noget til overs for eller have nogen Medlidenhed med disse Landsforrædere; de Stikkere og andre ligesindede, der i disse Aar blev likvideret, fik kun deres velfortjente Straf.

Vi skylder alle Modstandsbevægelsen og dens Folk megen Anerkendelse og Tak for den Indsats, der blev gjort, og for de Ofre, der blev bragt, og vi maa ikke nu saa lang Tid efter, da Faren er ovre og vi i det hele taget har Begivenhederne noget paa Afstand, lade os forlede til at gaa ind paa den Tankegang, at det, der foregik under Besættelsen, og de Vilkaar, der da arbejdedes under af dem, der deltog aktivt i det illegale Arbejde, blot i nogen Maade kan taale Sammenligning med eller kan ses under en saadan Synsvinkel, som om vi da levede under normale Forhold. Vi var i Krig med Tyskland, det maa vi slaa fast. Vi maa ogsaa erindre — og lad os aldrig glemme det —, at Modstandsbevægelsens Folk var vore egentlige Soldater, og der gælder nu engang andre Regler i Krig end i Fred, og vi maa huske, at det er dem, vi i første Række kan takke for vor gode Placering i Dag og for, at vi i det hele taget blev anerkendt som allieret af de krigsførende Magter.

Der var ogsaa mange her i Landet, der dengang ikke havde megen Forstaaelse for, eller som ikke saa med særlig venlige Øjne hverken paa Modstandsbevægelsen i Almindelighed eller paa Sabotagen i Særdeleshed. I Dag er vel ingen i Tvivl om, at netop Sabotagen, selv om den førte Schalburgtagen og andet med sig, dog friede os for det, der i givet Fald vilde have været meget værre og have kostet os meget mere af Liv og Gods, nemlig Luftangreb fra allieret Side.

Man maa altsaa tilstaa Modstandsbevægelsen en bred Margin. At der trods al Omhu og Undersøgelse i hvert enkelt Tilfælde, trods systematisk Behandling og retslig Afgørelse, inden der blev skredet til Aktion mod en Stikker, alligevel er sket Fejltagelser, kan ingen vel benægte. At dette i allerhøjeste Grad er beklageligt, vil Modstandsbevægelsen sikkert være den første til at indrømme. Det gør jeg selvfølgelig ogsaa, og jeg vil videre sige, at jeg naturligvis deler den Opfattelse, at de bevisligt uberettigede Likvideringer af Folk som